

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOCENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena :	Zodpovedný redaktor :	Redakcia a vydavateľstvo :
Na celý rok ... 4 koruny — hal.	Dr. ALEXANDER ERNSZT,	Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
Na pol roka ... 2 " — "	páp. komornik.	sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
Na štvrt' roka ... 1 " — "	Majiteľ a vydavateľ :	ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
<i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i>	JÁN MOLNÁR.	Rukopisy sa nazpak nedávajú.

XI. Valné shromaždenie katolíkov Uhorska.

Na tisíce katolíckeho ľudu zo všetkých strán krajiny, rôznej reči a národnosti dostavilo sa do hlavného mesta, vydávajúc svedectvo o svojom katolíckom presvedčení a od vodcov svojich hľadajúc úpravy v bojoch aké zlosť nevercov a bezbožníkov vedú proti katolicizmu. XI. Valné shromaždenie toto uhorských katolíkov a zvlášte v rámci jeho vydržiavané Slávnostné zasadnutie Katolíckej Ludovej Jednoty sú nepodvratné osvedčenia, že katolíci Uhorska sa nielen prebudili, lež že aj žijú, bojuvať, pracovať a obetovať chcú za svätú vieru svojich otcov. O tomto skvelom osvedčení krajinského katolicizmu podávame nasledujúce stručné zprávy

Prvý deň valného shromaždenia.

XI. Valné shromaždenie katolíkov Uhorska začalo sa so slávnostným Veni Sancte, ktoré 12. novembra o 9. hodine ráno v kostole vnútorného mesta odbavoval biskup päťkostolský gróf Julius Zichy. Za tým o 11. hodine v hlavnomestskej redute nasledovalo :

I. Verejné zasadnutie.

Obecenstvo hlavného mesta a zo všetkých strán krajiny, do posledného miesta zaplnilo siene a dvorany obrovskej reduty. Na podiu skvostne ozdobenej hlavnej dvorany zaujali miesta: Ján Csernoch arcibiskup kaločský a biskupi: Ludvik Balás (Rozsón), Vilhelm Batthyány (Nitra), Tibor Boromisza (Szatmár), gróf Karol Csáky (Vác), August Fischer-Colbrie (Kassa),

Julius Glattfelder (Csanád), Vazul Hosszú (Lugos) gróf Gustáv Mailáth (Erdély), Wolfgang Radnay (Besztercebánya), gróf Mikuláš Széchenyi (Nagyvárad), Demeter Radu gr.-kat. biskup (Nagyvárad), gróf Julius Zichy (Pécs), Tibor Hajdu arcipát pannonhalmský. Zo svetských protektorov medzi viacerými inými boli prítomní: minister kultu gróf Ján Zichy, gróf Albert Apponyi, gróf Ondrej Csekonics, gróf Rafael Zichy, gróf Ladislav Batthyány, gróf Emil Széchenyi, gróf Pavel Széchenyi, gróf Béla Somsich atď. Z cirkevných hodnostárov boli tam: dr. Medard Kohl vysvätený biskup, Anton Fetser biskup, Melchior Takács praelát praemonštratských kňazov, Georg Andor a viacerí iní. Zo svetských hodnostárov boli prítomní: Mikuláš Betegh hlavný župan, professori university Viktor Concha, Julius Sággy, Akuzius Timon, Jan Reiner, Julius Kovács, ministeriálny radca, Ján Zlinszky, Julius Moldoványi, Julius Baranszky, Karol Ember a mnohí iní. Skutočný vnútorný tajný radca

gróf Georg Mailáth

zahájil I. otvorené zasadnutie rečou, v ktorej vyzdvihol úlohy a ciele Katolíckeho Valného Shromaždenia. Po zahájení zasadnutia dr. Štefan Zsembery spravujúci podpredseda Krajinského Katolíckeho Družstva prečítal menoslov protektorov, ktorých mena obecenstvo počtilo hlučnými ováciami. Ovácie opakovali sa zvlášte pri menách grófov Ferdinanda a Aladára Zichyho. Predseda gróf Georg Mailáth oznámil za tým, že miesto chorého grófa Aladára Zichyho rečníť bude sedmohradský osvietený pán biskup gróf Gustáv Karol Mailáth. Obecenstvo s hlbo-

kou pozornosťou sprevádzalo reč osvieteného pána biskupa a ku koncu s hlučným oduševnením prijatý bol návrh, aby na jeho svätosť Pápeža a na jeho veličenstvo kráľa odoslané byly holdujúce telegrafické pozdravenia.

Pápežský praelát dr. Alexander *Giesswein* rečnil za tým o kresťanskej kultúre a o modernom duchu a konečne osvietený pán biskup čanádsky dr. Julius *Glattfelder* povedal reč o katolíckej inteligencii.

Prvé otvorené zasadnutie XI. valného zhromaždenia katolíkov Uhorska s odspievaním pápežskej hymny zakľúčené bolo o 1. hodine popoludní. O pol tretej hodine popoludní ale vydržované bolo

Slávnostné zasadnutie Katolíckej Ludovej Jednoty.

Prepočetné organizácie Katolíckej Ludovej Jednoty zo všetkých strán krajiny dostavily sa k slávnostnému zasadnutiu Jednoty a zaplnily obrovské miestnosti reduty. Oduševnenie ľudu z tejto príležitosti nedá sa opísať. Je to znakom toho, v ak veľkých rozmeroch vzráha sa katolícke seba povedomie v najširších vrstvách ľudu. Nevýslovné oduševnenie uchvátilo obecnosť zvlášte keď rečnili: osvietený pán biskup *Boromissza*, Štefan *Rakovszky*, Mikuláš *Zboray* a Georg *Szmrecsányi*. V slávnostnom zasadnutí na podíume zaujali miesta: osvietení páni biskupi *Ludvik Balás*, *Tibor Boromissza* a *Anton Fetser*; gróf *Georg Mailáth*, *Georg Andor* praelát, ministerialny radca, krajinskí vyslancovia: pápežský praelát *Ján Molnár*, Štefan *Rakovszky*, gróf *Béla Seher-Thoss*, baron *Géza Manndorf*, *Julius Sághy*, *Georg Szmrecsányi*, Štefan *Haller*, *Mikuláš Zboray*, *Karol Huszár* a iní.

Zasadnutie zahájil podpredseda Jednoty *Mikuláš Zboray* a keď privítal prepočetné obecnosť, požiadal osvieteného pána biskupa *satmárskeho Tibora Boromissza* k predneseniu jeho reči. Osvietený pán biskup *Tibor Boromissza* povzbudzoval prítomných ku spoludržaniu. Že Katolícka Ludová Jednota hlboko zakorenená je v ľudu, toho zrejším dôkazom je, že už i posiaľ má do polmilliona členov. V rozširovaní Jednoty ale neslobodno ustávať, bo toto podujatie je najistejším prostriedkom k mravnému a hmotnému pozdvihnutiu ľudu kresťanského.

Prítomné obecnosť hlučnými ováciami odpovedalo na prednášku osvieteného pána biskupa po čom na rečníšte vystúpil:

Jozef Pöcz roľník z obce *Pincehely*. Jednoduchými slovami každému srozumiteľne vysvetlil veľkú osožnosť, akou Katolícka Ludová Jednota pracuje zvlášte za posiaľ zanedbaný pospolitý ľud. Poukázal na veľkú potrebnosť, aby sa katolícky ľud organizoval, konečne vodcovstvu vyslovil vrele vďaky za blahonosné účinkovanie, aké prevádza v záujme obrany pospolitého ľudu. Za všestranných hlučných ovácií pozdvihol sa k slovu:

Georg Szmrecsányi, krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany. Ostro vystúpil proti tým zámerom, ktoré falošne menujú sa liberálnymi a pod ktorých plášťom, rozličnou zbraňou bojujú proti zámerom katolíckym. Katolíci nenapádajú nikoho, prirodzená vec je ale, že sa musia brániť. (Tak je!) Slobodní murári a voľnomyselníci, napádajú v prvom rade nábožensko mravnú výchovu a vôbec vyučujúcu cirkev, aby do rúk dostali zcela beznáboženské vyučovanie mládeže. Podobné snáhy možno badať už i pri vyučovaní v stredných školách. V spolku profesorov spatrujeme už zcela otvorene tie tendencie, ktoré namierené sú rovno proti cirkvi a proti náboženskej výchove. Proti tomuto už celkom otvorene agitujú. (Tak je!) Všestranne známe sú tie nápady, akými neustále oborujú sa na ministerského radcu baróna *Alexandra Barkóczyho* ktorého jediným veľkým hriechom je len to, že mal smelosť vysloviť sa v takom smysle, že si on správnu výchovu mládeže nevie ináč predstaviť, ako na nábožensko-mravnom základe a že sa osvedčil, že on len takého človeka drží za hodného, aby bol učiteľom, ktorý sverenú mu mládež vychovávať chce vo vlasteneckom a v náboženskom duchu. Vieme, že pre toto ostrý opravdový hon usporiadali proti *Barkóczymu*, nech mu ale slúži k potešeniu a k ďalšiemu povzbudeniu, že jeho pokračovanie schvaľuje celé katolícke obecnosť Uhorska. (Hlučné eljen a všestranný potlesk.)

Spomenutí ale treba aj tie surové nápady akými už od viacej rokov slobodní murári, spolok učiteľov stredných škôl a istá čiastka novin oborujú sa na kongregácie *Marianské*. Ciele a úlohy *Marianských kongregácií* vôbec prítomne

neidem vysvetlovať. Nemôžem ale zamlčať, že následkom týchto nápadov z istého miesta, z ktorého sme to najmenej očakávali, vydané bolo nariadenie, ktorým v stredných štátnych školách zakazujú sa Marianske kongregácie. Nuž či Marianske kongregácie poškrvnia steny tých štátnych škôl? Alebo snáď tisícročný kultus Marianský na toľko je už zodratý v Uhorsku, že ho v štátnych školách nemožno viac trpeť? (Hlučný potlesk! Rečníkovi všestranne vyslovujú blahoželanie.)

(Dokončenie nasleduje.)

Sláva katolíckym učbárom!

Čierna banda uhorských slobodných murárov od dávnych časov nalieha na naše katolícke školy. Zvlášte to rozčuluje rytierov kelne a malty, že katolíci majú svoje ľudové stredné a odborné školy, v nichž vyučuje sa mládež v duchu kresťanskom.

Ako by to aj nehnevalo slobodných murárov, že katolíci tak bedlia na svoje školy, ako zahradník na zvláštne rastliny, keď oni neveria nič, keď oni nechcú, aby sa mládež modlila, aby sa katechizmuz učila, aby pristupovala ku sviatostiam a aby vychovaná bola v duchu náboženskom.

Slobodnomurárski neverci to chcú, aby mládež školská neznala ani Boha, ani Krista, ani kňaza, ani chrám, slovom, aby mladý dorost všetko sa učil — a to v duchu slobodnomurárskom, nevereckom — iba náboženstvo nie. V lóžach svojich slobodní murári jednotajne kujú plány, vynášajú uzavretia, ako by mohli svoj účel previesť a na vládu taký nátlak robiť, že by ona podľahla vôli čiernej bandy slobodnomurárskej. Nielen v lóžach, lež i v novinách a v letákok agitujú slobodní murári za ich nezabožský, nekresťanský program. Ako ľudia falošní a ku akémukolvek attentátu odhodlaní, znajú tie tajné a tmavé cesty, po ktorých vedia vkraďnúť ich škodné a celé spoločenstvo otravujúce zásady, či do rodín, či do spolkov, či do škôl, Podarilo sa aj slobodným murárom už i medzi učiteľstvom naísť prívržencov, ktorí spolu i s čiernou bandou teraz výskajú: «So štátníť treba všetky školy! Vláda nech nedovolí, aby svoje vlastné školy mali vierovyznania najmä katolíci! Minister výučby nech zabráni

náboženské spolky, takzvané Marianske Kongregácie. Minister výučby nech do penzie pošle Barkóczyho, akožto najhlavnejšieho obhájcu katolíckych škôl!..»

Teda veru dožili sme sa už i toho, že mnohí učitelia a učbári vstúpili za členov do lóž slobodnomurárskych a rozširujú v školách neveru. Môžeme si pomysleť, aká bude tá školská mládež, ktorá výde zpod rúk Boha zapierajúcich učiteľov a profesorov. Katolíctvu verní vychovávateľa však nepodložia sa slobodným murárom, ba na každý pád zavrátia ich útoky a obránia školy náboženské. Tak sme to zkusili pri krajinskom spolku katolíckych učiteľov, ktorý spolok najdôraznejšie protestoval proti bezočivým nápadom slobodných murárov. A ako hrdinsky chová sa naše katolícke učiteľstvo, tak podobne postavili sa proti slobodným murárom i katolícki učbári stredných škôl. Podobne ako každé odvetvie odborníkov tvoruje si družstvo, tak i učbári na stredných školách bez ohľadu na vierovyznanie, utvorili si krajinský sväz učbárov ku hájeniu svojich záujmov a cieľom vyvinutia výučby. Slobodní murári vyznačili si za cieľ podkopať sväz učbárov a otráviť ho ich duchom. V zväze tom medzi učbarmi boli i slobodní murári. Tito od jedného času len veľmi počali sa hniezdiť. Vo zväzku robili náladu v záujme slobodného murárstva. Tupili a hanili katolíctvo. Napádali náboženskú výučbu, Marianske kongregácie, samého ministra výučby, že štátnymi peňazmi napomáha katolícke školy. Útočili ale nadovšetko na Barkóczyho, na tohoto svedomitého a hlboko nábožného ministerského úradníka. Jedným slovom vo zväzku učbárov vypuknul pohyb anarchistický. Slobodní murári pomocou spolku učbárov chceli previesť soštátnenie výučby.

Akonáhle katolíckeho citu a smýšľania učbári zpozoroval, že ich slobodnomurárski kolegovia sú až veľmi bezočiví, odhodlali sa, že zo zväzu vystúpia. A úmysel nasledoval i skutok. Deň po deň dochodia listy ku predsedovi spolku učbárov stredných škôl, v ktorých v ohromnom počte oznamujú katolícki učbári, že zo spolku vystupujú.

Robia to nielen kňazia, lež i katolícki učbári na štátnych školách. Aj týchto uráža bezočivosť slobodných murárov. Aj v týchto sa pre-

budil duch katolícky a bráňa náboženskú výchovu, lebo vedia, že by mládež spustla, keby bez Boha, bez bázne a bez mravov vyrástla.

Pokračovanie pánov učbárov naplňuje nás radosťou. Vidím a spatrujeme v nich hrdinov katolicizmu a opravdových vychovavateľov mládeže. Preto im privolávame na slávu! To je dobrý znak, že sa páni učbári osvedčili za katolicizmus, lebo veď oni tvoria jadro katolíckej inteligencie. V nich vidíme záruku, že katolíctvo vydrží útoky bezbožných slobodných murárov a že bude sa mať na koho opierať, keď vláda predlohu o soštatnenie náboženských škôl predostre snemu pod nátlakom slobodných murárov a židov.

Fatranský.

Z Turca.

Zajímavé pojednávajúce odohralo sa v Turčenskom sv. Martine pred takzvaným disciplinárnym súdom strany národnárskej. V tomto pojednávaní páni sudcovia Ďulla, Mudroň, Ivánka a iní luteráni prali špinavú bielizeň istých matadórov národnárskej strany.

Čitatelia Kresťana doista nemajú pochopu, čo je to ten disciplinárny (smrtečujúci) súd? Rozpoviem to preto v krátkosti:

Strana národnárska shlobená je z rôznych frakcií: sú tam pokrokári, klerikáli, radikáli, slobodní murári, voľnomyselníci, socialdemokrati, katolíci a luteráni. Medzi týmito frakciami často vzniknú hádky, zvady a spory. Aby z tohto na verejnosť dačo neprišlo, preto strana národnárska utvorila disciplinárny súd, jehož povolaním je vyrovnáť spory a hnevnikov pomeriť, aby sa slovenske obecnstvo nedozvedelo, že ako sa vadia a napádajú páni vodcovia a aké oni súkromné záležitosti majú. Ináč povedané: páni vodcovia sa povadia, nagrobiana si, v novinách pretriasajú svoje záležitosti pred verejnosťou, potom ale na vyzvanie národnárskeho súdu idú do Martina, tam opakujú všetky urážky ktoré pred verejnosťou pretriasali, napokon pomerča sa na vyzvanie predsedu. Národnársky súd je potom v tom domnení, že o zvadách slovenské obecnstvo vedomosti nemá a keď aj, že na ne zabudne.

Nedávno celá skupina obžalovaných vodcov

stála pred martinským národnárskym súdom. Ako známo, i čitateľom Kresťana, medzi národnárskymi vodcami od dávneho času vypuknul krutý a veľmi mrzký boj. Takzvaní klerikáli povstali proti pokrokárom. Títo zas proti klerikálom a popísali o sebe také ošklivosti, že človek trnie a pýta sa: Ako tí páni mohli poslať spolu účinkovať? Ako sa opovážili Slovákov štváť a búriť? Veru špiny tolko tam vyšlo na povrch, že od nej naľakajú sa Slováci a utečú z tej stránky, ktorej vodcovia topia sa v bahne.

Najťažšie obžaloby boli zdvihnuté na redakciu Ludových Novín, ktorých hlavou je Ondrej Hlinka. August Ráth, bývalý redaktor E. N., ináč pokrokár, povadil sa s Tomanekom včulajším redaktorom a s Jurigom, hlavným spolupracovníkom E. N. a pustil do verejnosti ten chýr, že redakcia E. N. pri voľbách od vlády dostala 2500 korún mzdy za to, že pomáhala vládnemu kandidátovi Lévaému v čacienskom okrese proti ľudákovi kortešovať. Peniaze tie, ako povedal Ráth, prišli z Budapeštu na prešporského föišpána a on ich odovzdal redakcii Lud. Novín.

To je faktum, ktoré ani redakcia netají. Peňazky, ktoré dostali od vlády, podelili si tí páni a zaviazali sa föišpánovi prešporskému, že vládu napádať nebudú, čo aj E. N. prísne zadržaly, ba čo, Skyčák napísal do nich i článok, v ktorom v mene stránky národnárskej prijal vojenskú predlohu.

Je to ozaj ohromný škandál, keď sa jedna redakcia podplatiť dá skrze vládu. Pri tomto vyšly na javo aj iné špatné veci. Písaly E. N. že bývalý ich redaktor Štefánek isté milodary ukradnul. Juriga zas písal o Ráthovi, že je kmin atd.

O týchto špinavých záležitostiach pojednával martinský národnársky súd. Stránky sa ustanovily. Pravdivosť obžalôb bola dokázaná. A výrok? Žiadon. Aby sa vraj strana nerozpadla, ostanú páni pohromade a zamlčia škandál.

Je to ozaj hotový posmech zo súdu. Komedia a nič iné. Následky týchto sporov budú ale tie, že sa stránka národnárska rozčechne a napokon zanikne. Len čím skôr. Škoda bolo ju utvoriť.

Kresťania kupujte len u kresťanov!

Biskupská konferencia.

Sbor biskupský Uhorska 9. novembra o 10. hodine predpoludním vydržoval poradu v primaciálnom paláci budínskom. Porade predsedal jeho eminencia kardinál knieža-primas Uhorska, arcibiskup ostrihomský Klaudius *Vaszary* a prítomní boli nasledujúci páni arcipastieri: Ján *Csernoch* arcibiskup kalocský, Viktor *Mihályi* arcibiskup gyulafehérvár-fogarašský, biskupi: barón Karol *Hornig* (Veszprém), Ján *Vályi* (Eperjes), Demeter *Radu* (Nagyvárad), gróf Karol *Mailáth* (Erdély), gróf Karol *Csáky* (Vác), gróf Mikuláš *Széchenyi* (Nagyvárad), Alexander *Párvy* (Szepes), Vazul *Hosszú* (Lugos), Wolfgang *Radnay* (Besztercebánya), Ludvig *Balás* (Rozsnyó), Ottokár *Prohászka* (Székesfehérvár), gróf Julius *Zichy* (Pécs), August *Fischer-Colbrie* (Kassa), Tibor *Boromissza* (Szatmár), L. Árpád *Várady* (Győr), Julius *Glattfelder* (Csanád), gróf Vilhelm *Batthyány* (Nyitra) a arcipát pannonhalmský Tibor *Hajdu*. Nepřítomnosť svoju vymluvili: arcibiskup jágerský kardinál Jozef *Samassa*, grécko-katolícky biskup munkáčsky Julius *Firczák* a kapitulskí vikári zo Szamosujváru a Szombathelyu.

Pred zapčatím porady osvietený pán arcibiskup kaločský dr. Ján *Csernoch* v mene biskupského sboru, kardinála knieža-primasa vrele pozdravil z príležitosti 20. výročitého dňa jeho vymenovania za primasa Uhorského a arcibiskupa ostrihymského, spolu i z príležitosti 80. výročitého dňa jeho narodenín. Kardinál knieža primas dojata ďakoval za pozdravenie.

Za tým začala sa porada. Zápisnicu viedol osvietený pán biskup čanádsky Julius *Glattfelder* a predmety pojednávania predniesol osvietený pán arcibiskup kaločský Ján *Csernoch* ako predseda pripravujúceho výboru. Biskupská porada v prvom rade pojednávala návrh, ktorý predostre sv. stolici v záležitosti pápežského nariadenia o zmenšení počtu sviatkov. Zatým sa porada zaoberala s otázkou organizovania rady pre cirkevné umenia a s otázkou sriadenia kňazskej kongruy. Ďalej pretriasaná bola otázka sriadenia jedného uhorského farárskeho postavenia v New-Yorku a súčasťnenia sa na najbližšom medzinárodnom eucharistickom kongresse. Porada potom zaoberala sa s novým poriadkom

vynaučovania a zkúšok v učiteľských pripravovňach a so sriadením platu učiteľov a profesorov náboženstva. Konečne porada pojednávala prosbu baňsko-štiavnického hlavného kapitána v záležitosti podporovania v Baňskej Štiavnici založeného umeleckého ústavu pre zariadovanie kostolov. Konferencia uzavrela, že záležitosť tohoto z ohľadu na cirkevný priemysel velavýznamného ústavu, vrele bude podporovať, aby takto značný obnos, ktorý dosiaľ šiel do cudzozemskať mohol byť obrátený na podporu uhorského priemyslu, S pojednávaním prosbopisov rozličných spolkov a ustanovizní á viacerých záležitostí vnútornej správy cirkevnej, o 1. hodine popoludní zakľúčená bola porada.

Kresťansko-katolícka matka.

II.

Starodávny rímsky národ bol tiež mocným a slávnym, dokiaľ rímske ženy ostávaly aj opravdovými matkami a istá Cornelia, vyzvaná súc svojou vysokopostavenou priateľkou, aby jej ukázala svoje klenoty, predstavila jej svoje zdarne vychované deti, ešte i v tomto čase, keď sa už mravná náказа v národe rímskom mohútne rozmáhala, vlasti svojej vedela predsa vychovať dvoch zdarných synov, ktorí v službe vlasti i životy svoje ochotne obetovali.

Akonáhle ale ženy poprednejších rímskych familií tichú svätinu domácnosti zanechaly, a staly sa otrokyňami rozkošnictva, oddajúc deti opatere otrokov, klesol i celý predtým slávny národ a neúprosne zahynul.

Novšia doba do dejepisu kultúry vpísala tiež mnohé ťažké hriechy matiek, ktoré na svoju povinnosť zabudly a tým zapríčinily tú záhubu ktorá vyplýva z podobných hriechov. Hlboká, zaiste mravná spustlosť vyšších stavov francúzskych začiatkom devätnásteho stoloetia, ako aj sama desná smutnohra povestnej francúzskej revolúcie, bola len ovocím hriechov zpusťlých matiek, ktoré v nemravnostiach pelešiac, pre výchovu svojich deti nemaly srdca a žiadneho času a sverovaly ich len nájomniciam.

A keď už i sám dejepis na veľkú dôležitosť výchovy výstražne upomína kresťansko-katolícku matku a povzbudzuje ju k vernosti v jej krásnom povolaní, otým viac má ju ku tomuto po-

vzbudzovať príklad tej blahoslavenej Matky, na ktorejžto srdci ten najsvätejší na svete prežil svoje detinstvo. Nábožná myseľ Panny Marie, materská jej pečlivosť o sverenú jej dieťa, vychovala svetu Spasiteľa. Pod jej opaterou prospievalo sverenú jej dieťa, spasiteľ Boh a človek prospievalo na duchu i na tele pred Bohom i pred ľuďmi. O, jak velebný, nasledovania hodný to príklad pečlivosti materskej, jak mocne topovzbudíť musí i ľahostajnejšiu matku ku svedomitému plneniu svätých povinností svojich!

Čo by ťa od veľavýznamného povolania tvojho, milá matko, zdržovať mohlo, je jedine rozkošnosť, ktoré pomínie; čo ale vykonáš tvojou materskou vernou láskou, keď cirkvi a vlasti vychováš verných a šlachetných synov a dcéry, to ti ostane ako neuvädľý veniec, ako hojná odmena tvojich snáh. Dieťa, ktoré ty sošľachtíš, charakter jeho vyvinieš a schopným ho urobíš, aby v každom ohľade blahonosne účinkovalo, bude ťa požehnávať; preklínať ťa bude ale, keď ho zanedbáš, duševne zhubíš, zpotvoríš. A toto posledné zaiste nechceš dosiahnuť. Dieťa tvoje, ktoré bolo snáď predmetom tvojich najvrúcnejších modlitieb, nemôže, nesmie byť príčinou tvojich horkých slz. To je zaiste tvoj úmysel; má-li sa on ale uskutočniť, potrebné je, aby materská láska tvoja celou silou nielen vtedy snáď ku dieťaťu tvojmu splápolala, keď ti ho Pán Boh milostive popriat, alebo po dlhej nemoci znovu darovať ráčil, lež celou vrúcnosťou a neprestajne v tvojom dieťaťu a pre tvoje dieťa máš i žiť a jestvovať.

V tom okamžení, keď Pán Boh nemluvnatko akoby položil na srdce kresťansko-katolíckej matky, prestáva ona pre seba žiť. Cíti vysokú dôstojnosť svoju v tom, keď sa cíti byť povolanou, počnúc od prvého výkriku novonarodzeniatka, starať sa o život a blaho jeho, pečovať o dušu jeho, aby tak pomáhala utvoriť nové pokolenie na svete a vychovávať nových údov pre kráľovstvo nebeské; no okrem vysokej dôstojnosti tejto pocítiť musí i farchu svojho nového povolania. Život, zdravie, šťastie, budúca spôsobilosť dieťaťa zložené sú do jej rúk; ona môže všetko toto blahodarne napomáhať, no môže i záhubne hatiť a niekedy na sodpovednosť za všetko len ju ťahať bude Ten, ktorý jej najväčší poklad, život dieťaťa sveril. Svedomitá

matka preto na nikoho nesverí to, čo jedine sama vykonať má a môže, lež ochotne a s celou oddanosťou podrobí sa svojim povinnostiam a ťažkostiam svojho povolania, aby sa tak stala v úplnom smysle slova matkou a žila len dieťaťu svojmu. Aby to ale vykonať mohla, potrebné je, aby najsamprv znala potreby dieťaťa. Veď už pri pestovaní kvetín zpytujeme ich prírodu, tým viacej máme sa snažiť aj pri deťoch prvej poznať ich potreby, než by sme sa chytili tak veľadôležitej služby?

(Dokonč. nasl.)

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícké knihy a časopisy!

Veľkopolčianska sporiteľňa.

Ako známo veľkopolčianska sporiteľňa prepada. Prepadla zvlášte z tej príčiny, že správa slepo nasledovala a plnila rozkazy žida Felsenburga, ktorý ani moriak, tak sa nadúval, keď kto požičku potreboval. Felsenburg je už väzňom; čo zaslúžil, to sa mu stalo. Nerozumní ľudia boli úradníkmi tejto sporiteľne. Knihvedúci Zhorella sa učil za zvärolekára, pokladník Pačiš ale je vyučeným pečenkárom. Keď sa čo pokladníkovi nepáčilo, Felsenburg správca ho uspokojil: Ja som najbohaiším človekom vo Veľkých Topolčanoch, to vám môže dostačiť! Čo prišli listy, z tých len jednu časť odovzdal Felsenburg knihvedúcemu, ostatné všetky si podržal. Dozorstvo jednalo veľmi povrchné a ľahkomyselne.

Veľkopolčianska sporiteľňa utratila poldruha milióna korún. Vytvorené je, že by táto sporiteľňa do poriadku mohla prísť. Akási budapeštianska úč. spoločnosť sa chytila na to, že pokoná sporiteľňu s veriteľmi. Upozorňujeme tých, ktorí majú vklady v tejto veľkopolčianskej sporiteľni, aby sa nepokonalí s nikým, aby tak svoj krok neskôr neobanovali. Najlepšie je svedomitého pravotára poveriť so zastupovaním a odovzdať mu vkladnú knižku:

Nitriansky.

**Zadovážujte predplatiteľov pre
«Kresťana!»**

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore Levočskej ďalej obetovali:

Karolina Krávecz 2 koruny, Anna Mitterko a jej súdruhovia 15·20, Terezia Leskovszky a jej súdruhovia 12·40, Ondrej Kalavszky z Levoče 10—, Ján Jablonszky nebohý farár vo Vyšnej Zubrici 20—, Kráľovna sv. Ruženca 263·76, N. N. z Bardiova 1·20, Maria Plichta vdova z Kisladna 2—, Michal Demko z Nagyida 2—. Šimko z Misló 4—, Kráľ. sv. Ruž. 118·82, Spolok sv. Ruž. z Misló 100—, Maria Grega z Košíc 2—, Barbara Breznay z Košíc 2—, Zuzana Flachbart z Košíc 2—, Anna Lavotta z Košíc 2—, Údovia tretieho rádu sv. Františka z Košíc 100—, Terézia Frics z Gölnicbánya 2—, Karol Frics z Gölnicbánya 2—, Maria Sirleng z Gölnicbánya —·40, Veronika Laczko —·20, Anna Csamer z Vlachov 2·20, Michal Kolcsak z Mislavy 2—, Z obce Megyész 7—, z Prešova 20—, Ondrej Jaczko z Megyész 2—, zo Šárvaru 40—, z Jernye 28—, z Nyársardó 70·44, J. Henyik z Kavečan 4—, dve ženičky z Prešova 5—, N. N. 2—, Alžbeta Koška z Gálszécs 5—, N. N. 2—, Maria Galisz zo Szászbeszterce 2—, Poluha Csernyik z Szászbeszterce 2— pútnici z Hranovnice 3·20 N. N. 1—, veriaci zo Szinyelipóc 40—, Kráľ. sv. Ruž. 183—, Michal Nyulászi farár v Tribšu 10—, Istá veriaca z Teplej 4—, Anna Doža zo Szolnoku 2—, Maria Hradiszky z Harikovec 2—, Pavel Bodog z Budapeštu 3—, Spolok sv. Ruž. zo Strednej Revúce 12—, z Košíc skrze kaplána Derfinyák 36·60, Martin Kollár ešte ako redaktor Katolíckych Novín 146—, Ján Kovács zo Szilágy 2—, Kráľ. sv. Ruženca 85·60, Ján Cseh a Alžbeta Havas 6·40, Ondrej Novák z Ameriky 10—, Georg Andreidesz ako farár v spišskej Teplici so svojimi vtedajšími veriacimi 20—, Kráľ. sv. Ruženca 83·68, Katarina Sandura v Kapituli 4—, Martin Dudzsák z Podolinca 5— Michal Kosztik z Ameriky 40— Anna a Maria Bisztriszky z Levoče 100 korún.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká potreba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský Urad», Lócse (Szepesmegye). (Pokrač. nasl.)

POLITICKE CHYRY.

Politické udalosti.

Pokoj uzavretý medzi politickými stránkami parlamentu je najnovšia politická udalosť. Mungovci sa presvedčili, že je Tisza nateraz celkom nemožný a preto podložili krky opozícii a uzavretie pokoja išlo veľmi ľahko. O tejto udalosti ministerpredseda podal už zpravu jeho veličenstvu, ktorý nad tým vyslovil svoju radosť. V krajinskom sneme panuje teda pokoj, netrúfame ale že to dlho potrvá. Mungovci totiž len v mútnej vode vedia loviť rybyčky.

Stoličné voľby.

Každý občan má vedieť, že stoličné voľby sú veľkej významnosti. Dobrý a poriadny ľudák stal by sa opovrhnutia hodným, keď by aj pri stoličných voľbách hlasoval na liberála. Lebo však liberál je nasledovateľom zásad kresťanstvu a ľudu odporných, protivných a škodlivých. Keď preniká tvoje srdce šlachetná ľudskosť, cit Bohu milý a ľuďom statočným vážny, nesmieš byť chúlостivým chalanom liberálnym ani pri stoličných voľbách. Ľudáci, nebuďte slabí chudáci; ľudáci buďte na Boha, na seba, na cirkev hľadiaci. V Horniakoch sa blyská, bromy hrozne bijú; nebojte sa, chalani sa ztratia, ľudáci ožijú. Nech žije ľudová strana, nech zhynú liberáli; sláva poriadnym Kristu a cirkvi verným ľudákom!

Večera kresťanskej ľudovej strany.

Príležitosť XI. valného shromaždenia katolíkov Uhorska, početní horliví údovia kresťanskej ľudovej strany a neohrození jej prívrženci použili k tomu, že v pondelok 13. novembra v hlavnomestskom Royal hoteli shromaždili sa ku spoločnej večere. Kresťanská ľudová strana nemá zvyku hostiny a večery vydržiavať, bola to teda viacej príležitosť k objasneniu panujúcich politických pomerov, ako spoločná hostina. Na tejto slávnostnej schôdzke súčasnilo sa vyše štyri sto prívržencov kresťanskej ľudovej

strany a medzi týmito zvlášte vynikali: osvietený pán arcibiskup kaločský dr. Ján *Csernoch*, Tibor *Boromissza* biskup szatmársky, dr. Julius *Glattfelder* biskup čanádsky; krajinskí vyslancovia: Štefan *Rakovszky*, pápežský praelát Ján *Molnár*, dr. Mikuláš *Zboray*, Ján *Zelenyák*, Štefan *Haller*, Karol *Huszár*; föispán na odpočinku Georg *Bulla*, praelát-kanonik Georg *Andor* a pápežský kanonik hlavný správca Katolíckej Ludovej Jednoty dr. Alexander *Ernszt*.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliano turecká vojna. Taliani by Tripolis veľmi lacno chceli do rúk dostať. Talianový kráľ vydal totiž minulý týždeň manifest na všetky mocnosti, teda na celý svet a jeho okolie a vyhlasuje, že on Tripolis a Cyrenaiku, turecké provincie v severnej Afrike *annektuje* na večné veky. Toto anektovanie ale ľahšej sa dá vysloviť ako previesť v skutočnosti.

Novšie carihradské zprávy potvrdzujú chýry o víťazstve Turkov pri Derne. Turecký minister vnútra všetkým gubernátorom poslal obežník, v ktorom im dáva na známosť víťazstvo pri Derne a hovorí, že Turci zajali vraj päťtisíc talianskych vojakov. Talianov stihla porážka aj v Tobroku. Tu Arabi napadli Talianov a po dve hodiny trvajúcim boji vyhnali ich zo šiancov. Aj pri Benghazi bola novšia bitka, ktorú tiež Taliani prehrali.

Dľa zpráv, ktoré dostalo turecké ministerstvo vojny, boje pod múrami hlavného mesta vedú sa ďalej. Z Talianov mnohí padli. Dosiaľ Taliani nemohli vyjsť z mesta, aby napadli Turkov, lebo hlavné mesto Tripolis je obkolesené a Turci a Arabi sú tak blízko, že ich gule vrážajú ešte aj do budov konsulátov. Odkedy ale prišli novšie talianske čaty, Taliani zamýšľajú napadnúť Turkov a Arabov, aby ich odohnali od hlavného mesta. Taliani v dvoch vojenských stĺpoch začali napredovať aj v Cyrenaike, Boj medzi talianmi a Turkami sa teda obnovenou silou a ešte väčšou odhodlanosťou vlastne len teraz započne,

Turecká vláda pod dojmom víťazstiev svojho vojska na bojišti, veľmociam poslala protestujúcu notu, v ktorej annexiu Tripolisu a Cyrenaiky vyhlasuje za neplatnú a zcele nevýznamnú už aj

z ohľadu na skutočný stav, lebo uráža najelementárnejšie zásady medzinárodného práva. Turecko a Taliano stoja ešte vo válečnom stave. Porta svoje suverenné práva v dvoch provinciách hotová je zbraňou obrániť.

Novšie talianske zprávy zas oznamujú, že polozenie Talianov v Tripolisi sa zlepšilo, lebo všetky novšie posily už vysadly na breh. Tolko je isté, že talianska armáda sa teraz už zdvojnásobnila a že útoky Turkov na Tripolis sľubujú menej zdaru. Napriek tomu ale o napredovaní Talianov do vnútra krajiny nateraz ešte sotva môže byť reči. Generál Caneva udajne osvedčil sa, že v zime pripraví expedíciu, ktorou na jar začne do vnútra Tripolisu napredovať. V Carihrade rozniesly sa chýry, že Taliani 9. novembra obsadili turecké ostrovy Chios a Mytilene. Tieto chýry podvrátili, ale v diplomatických kruhoch za pravdepodobné považujú, že Taliano svoju akciu na Aegejskom mori už najbližšie započne. Ponevác sa Turecko ohradzovalo proti annexii, Taliano rozprestre svoje vojenské operácie.

Uznanie annexie Tripolisu a Cyrenaiky mocnosťami — ako z Viedne oznamujú — na každý pád potrvá za dlhší čas. Mocnosti pravdepodobne budú tak pokračovať, ako pokračovalo Nemecko voči Francúzsku v Marokkánskej otázke a žiadať budú, aby im Taliano aj na budúce zabezpečilo tie práva a výhody, ktoré im bolo udelilo Turecko.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

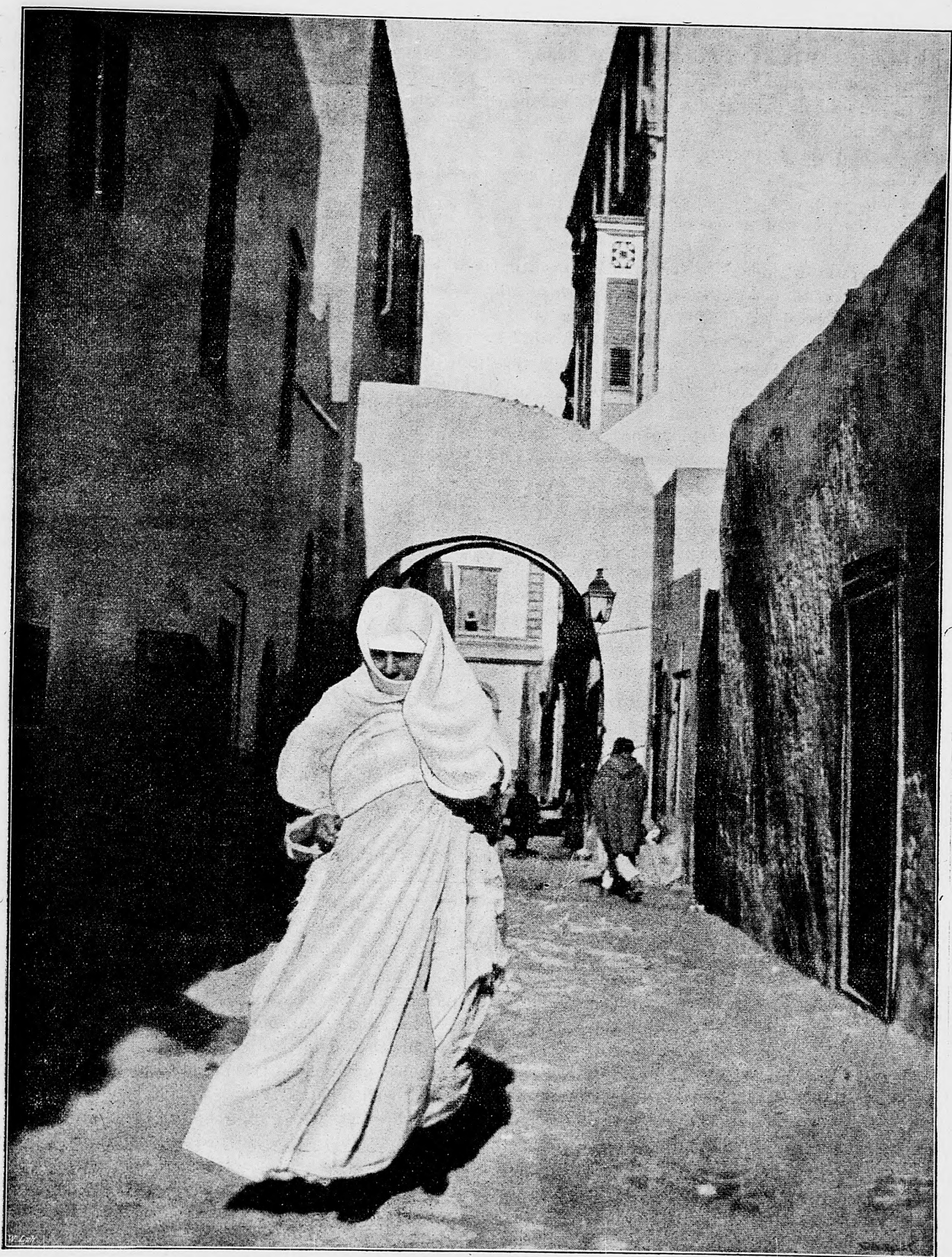
Odmenou vyznačená rozprávka.

Napísal: Ondrej Kriston.

Janko Sivoň v Budapešti.

Janko Sivoň išiel za slúžkou do «salónu». Hľa, tam byly dva obrazy v pozlátených rámoch.

— Tohoto pána hľadám — povedal Janko Sivoň — a potom smutne sa poobzeral. Nehovoril, lež v jeho žiaľnom pohľade bolo badať: hej, sklamal som sa v ňom!

Saracenská žena z Tripolisu, kde nateraz Taliani boj vedú proti Turkom.

Služka myslela, že obzerá náradie.

— Však ver, fajné náradie, ujko? — začala zase rozprávať. — Je síce nie dovolené ani povedať, ale patrilo barónovi Winterblumovi. Od neho kúpil ho pán. Pravda viete, na licitácii, ale fajné, panské náradie. A toto zrkadlo kúpili páni zase v Benátkach, keď boli tam minule na zotavení.

Služka hovorila, rozprávala, ale náš Janko už ani dobre nepočul.

Konečne sa opýtal:

— A kedy by som sa môhol s tým pánom shovárať?

— Nuž viete čo, ujko, po prechádzke obyčajne zvykli ísť páni na kávu do kaviarne, ktorá je na území tohto domu. Od našej brány na ľavo pri druhom obluku zvykli riadne sedávať. Tam ich môžete vidieť, poznať a potom dočkať, pokiaľ vyjdú. Slovom, môžete sa predsa len shovárať s pánom.

Janko Sivoň poďakoval sa za vďačné upravenie a išiel pred dom. Videl, že ešte nikto nesedeí pri druhom obluku kaviarne. Je tam malý mramorový stolík, pri ňom zo dvoch strán po jednej stoličke, chrptom oň opretej. Janko oprel sa o jakýsi oznamový stĺp na kraji ulice a odtiaľto pozoroval oblok kaviarne.

Razom príde jedna cifrovane vyobliekaná dáma a jedon pán. Sadli si ku stolíku pri obluku. Pán mal vysoký lístiaci sa klobúk a dáma taký veľký širák, jako hodné koleso. Bolo vidno, že sa po pánsky šatia. Janko sa ďalej pritiahnul k obluku. Možno, že ho i zbadali. Dobré si obzrel zlatú hodinkovú retiazku, prstene a obzvlášte ale tvár pánovu. Poznával ho, poznával — kým ho skutočne poznal.

— To je on, to je on — hovoril, zatajujúc v sebe trpký pocit.

Tak myslel, že ich vyšká. Žena pila kávu, muž pivo. Neponáhľali sa. Tak si pohodlne sedi, jako by bola nedeľa, ačkoľvek bolo v stredtýždni. Noviny čítal i jedon i druhý, dvoje, troje, štvoro...

Janko Sivoň stával sa netrpezlivým, lebo mu už nezbývalo ani veľa času do odchodu vlaku. Keď sa nazdal, že konečne už vyjdú, vtedy začala žena veľmi ospanlive prehrabať vo voľajákých obrázkových novinách a pán dal si doniesť druhú flašu piva.

Na toto už prešla Janka trpezlivosť. Predsa len nechcel ísť domov, aby vec nevybavil, aby nevyppedal čo mu ležalo na srdci.

Ej, čo! Ďalej nebude čakať! Vojde do skvelej kaviarne a namieri rovno k obluku. Vycifrovaná dáma iste sa veľmi zlakla vrždiacich číziem a blýskajúcich očí dedinčana, lebo hlasite zjačala.

V kaviarni povstal veľký ruch, strach a zmätok. Hostia trpeli a pán až cele zarazený kričal:

— Čo chcete?

Sbehli sa kellneri a prvý zpomedzi nich postavil sa proti Jankovi, a okríknul ho:

Čo vlastne chcete?

Janko Šivoň sa vzpriamil. Vidno bolo, že prúdi

v ňom náruživosť. Odpovedal hlasite; hlas jeho znel strašne:

— Nič iného len to, že tohoto pána poznám. Počul som ho minule na stehlikovskom námestí, jako veľmi znevažoval pánsku triedu. Nuž mu radím, aby neprišiel ešte raz blázniv chudobný ľud. Bohu odporúčam všetkých!

S týmito slovami skrútil sa Janko, nechajúc zarazenú spoločnosť, kaviareň, všetko — Odcestoval domov...

Doma, pravda, hneď rozppedal žene svoje zkušnosti. Rozppedal ich neskoršie i pánu farárovi.

V najbližšiu nedeľu kto sa nedostaví k nemu? — Pavol Malinský.

— Prišiel som, priateľu Janko — hovoril Malinský, — dozvedeť sa, čo ste vykonal v Pešti. Teším sa, že sme zostali súdruhmi. Zvíťazila pravda socialdemokracie!

— Zvíťazilo veru klamstvo, bláznenie, pokrytstvo! odseknul nazpät Sivoň veľmi nevrle a potom vyrozprával svoju cestu.

No Malinskému ozaj darmo hovoril. Ten sa už veľmi zamotal do siete falošnosti. Lebo však prevravel ho i rečou. Hádali sa. I on si zastával pravdu, i Janko. A potom, načo tajiť: Malinský tak vedel hovoriť, jako nejaký fiškál. Janko sa temer haňbil, že mu sotva vedel slovičko povedať.

Že sa nerozlúčili veľmi po priateľsky, je isté.

(Pokračovanie nasleduje.)

CHYRNIK.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa, ku všestrannému uspokojeniu prítomne je už zcela dobrý. Minulý týždeň jeho veličenstvo vo výsluchu prijal uhorského ministerpredsedu a každodenne cez viacej hodín riadne vybavuje všetky predložené mu štátne záležitosti.

Dr. Ján Csernoch skutočný vnútorný tajný radca. Osvietený pán arcibiskup kaločský dr. Ján Csernoch jeho veličenstvom vymenovaný je za skutočného vnútorného tajného radcu. Vyznačenie toto nemohlo trafiť zasluženejšieho arcipastiera ako je dr. Ján Csernoch. Katolícky svet Uhorska preto radostnými citami a srdečne blahoželá vyznačenému arcipastierovi, úpenlive prosíac Všemohúceho, aby v nezkladnom zdraví cez mnohé letá udržať ho ráčil k oslave Cirkvi a ku blahu ľudu.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie v XI. tohoročnom obežníku svojom uverejňuje nariadenie počujúara šá-

rišskej stolice, ktoré vydal proti alkoholizmu a vyzval duchovenstvo, aby zo svojej strany na tom pracovalo, aby toto nariadenie do života uvedené bolo, udáva odumretie kňazov, ktorých Všemohúci do večnosti povolal a vypisuje súbeh na uprázdnené fary Nyársardo a Gálszécs. Osvietený pán biskup v tomže obežníku, duchovenstvo a národ upozornil na XI. valné shromáždenie katolíkov Uhorska s tým vyzvaním, aby toto podujatie katolícke podporovali vrúcnyimi modlitbami, nariadil tiež, aby k upozorneniu na to katolíckeho obyvateľstva, večer pred kongressom cez pol hodiny vyzváňalo sa v každej obci. Dňa 8. novembra osvietený pán biskup v sprievode biskupského notára Barnabáša Toszt odcestoval do Budapešte a 9. bral účasť na konferencii biskupskej. — Dr. Melchior Takács praelát praemonštratských kňazov ako predseda miestneho výboru univerzitného, s členami tohože výboru vydržoval poradu, na ktorej jednohlasne na tom sa usniesli, že s úplným dôrazom žiadať budú, aby stará univerzita košická znovu do života uvedená bola. — Spolok katolíckych tovaryšov 12. novembra s dobrým výsledkom usporiadal muzikálny večierok. V tomže spolku ako aj v katolíckom čitateľnom kruhu dr. Julius Kardos profesor praemonštratských kňazov 19. novembra vydržoval prednášky. — Tunajšia stolica jednohlasne uzavrela bezodkladne odpísať krajinskému zákonodarstvu, aby autonómia katolíkov čím skorej do života uvedená bola, o podporovanie tejto záležitosti požiadala stolica aj iné stoličné právomocnosti. — Arnold Hoffmann profesor bohoslovie 22. novembra v katolíckom autonómnom kruhu vydržoval prednášku o povolani ženy v spoločnosti ľudskej. — Tunajšia Katolícka ľudová Jednota 5. novembra veľké shromáždenie vydržovala proti profesorom slobodnomurárskym a voľnomyseľným, ktorí ministeriálneho radcu baróna Alexandra Barkóczyho neustále preto napádajú, že zmužile zastáva katolícku vieru. Podobné shromáždenia vydržované budú i vo viacerých obciach na území košického biskupstva. — Vavríneec Tóth, duchovný praemonštratských kňazov, nekdy profesor košický, zomrel ako farár obce Kiskapos. — Kresťansko-sociálny spolok 5. novembra s dobrým výsledkom vydržoval zábavný večierok. — Na domeveň opustených detí sv. Jozefa darovali: Dezider Hevessy 10 korún, Belizár Keczer farár obce Somos 10 a Emma Höffler 4 kor. *Tőkés*: Tunajšiu uprázdnenú faru pýta Mikuláš Bodnár katecheta košický.

Z biskupstva spišského. Fduard Kemény vojenský kňaz v Komárni a Jozef Novotny kaplán Námestovský zložili farársku zkúšku. — Jozef Vojticsek farár v Zakamenom-Kline vymenovaný je za vicedekana námestovského okresu. — Farár Augustin Klinovszky z Hruština a Ján Miklušica z Rabčice odobrli sa na odpočinok. — Správa hruštinskej fary odovzdaná vyšnoslavkovskému farárovi Ondrejovi Marhevka a vyšnoslavkovskej fary kapitulskému kaplánovi Aladárovi Pap. — Lokčanský kaplán Rudolf Sekönwiesner a lipt. sv. nikulášsk

kaplán Ján Kolesák sú vzájomne prelození. — Kubachský kaplán Pavel Drbják do kapitule a novovysvätený Martin Gallovics do Kubach za kaplána je poslaný. — Novovysvätený Béla Jenej povolaný je do biskupskej kancelárie.

Chýry zo Šáriša. *Prešov*: V tunajšom katolíckom kruhu Rákócziho 26. novembra vydržoval prednášku gr.-kat. kanonik dr. Jozef Vojtovics; v tomže kruhu utvorili spevokol, ktorého predsedom je Gabriel Klesz, profesor tunajšieho hlavného gymnázia katolíckeho, a ktorý viesť má profesor ženskej praeparandie Mikuláš Moyzes. — Mesačný jarmok lichvací vydržovaný bol 6. novembra, dohnali ta veľa rožného statku, ktorý pre nedostatok krme bol aj dost lacný. — Tunajšiu mestskú kasáreň mesto pre vojsko viac nepotrebuje a 20. novembra dá ju do árendy. Na veľkom priestore kde nekdy mládež šmikala sa na lade, mesto za 40 tisíc korún vybudovalo veľké stavenie, v ktorom umiestnený má byť spolok verejnej okrasy a 16, 17, a 18. novembra usporiadaná bude kvetová výstava. — *Bardijov*: Miestna organizácia Katolíckej ľudovej Jednoty, ktorá tu má 700 členov, vydržovala veľké shromáždenie proti slobodnomurárskym a voľnomyseľným profesorom, ktorí ministeriálneho radcu v ministerstve výučby baróna Barkóczyho neustále napádajú preto, že ako neohrozený katolík zastáva svoj úrad. Podobné shromáždenia udržované boly v meste Kisszeben a a obciach Szinye, Sztankahermány atď. — *Kapi*: Obľúbený odpust k úcte sv. Martina biskupa vydržovaný tu bol 11. novembra, z ktorej príležitosti slávnostnú sv. omšu slúžil Adalbert Zaborovszky, praepošt-farár prešovský a zapalistu kázeň mal Jozef Vasskó, farár a vicedekan zo Zborova. — *Sárosizsép*: Alexander Bujanovics tunajší statkár obce Kacsány na katolícku školu daroval pozemok 1 kat. jutra a 232 siah veľký. — *Várpetri a Hazslin*: Choroba na pysky a kopyta rožnej lichvy prestala v týchto obciach, prečo už aj ztadiolto slobodno je statok na jarmoky doháňať.

Chýry zo Spiša. Na richvaldskom chotáre dňa 2. novembra medveď roztrhal jedného vola. — V Kézmarku 29. okt. večer pri hostinci «Koruna» zhorelo päť pobočných stavísk a jeden magazin. Zdá sa, že to dakto podpálil. — V Merényu jarmoky na rožný statok sú tiež už dovolené. — Švedlérskeho rýchtára Michala Langermanna vyzdvihli z úradu. — Tatranské kúpele: Tatranskú Lomnicu a Štrbu od štátu do prenájmu vzial má parížska firma Rietz r.a 50—60 rokov. — Bývalý vychovávateľ u lubovenskeho poľského grófa Zamoyškiho, spišský kňaz Martin Bleha, ktorý sa teraz v Krakove sdrzuje, uverejňuje včul v novoveských maďarských novinách «Szepesi Lapok» pod menom Cebrian Marizon veľmi zaujímavé články o grófskej familii Zamoyški; opisuje svoje bohaté zkušenosti zo svojho vychovávateľského života. — Tribský farár Michal Nyulási v mesiaci júli budúceho roku sláviť bude svoju zlatú omšu. — Veľká obec Merény nie s tým robila pokrok, že je už petroleumovými lampami osvetlená,

bo už aj doteraz bola, ale s tým, že tam ulice miesto doterajších 7, osvetlené sú už 37 lampami. — Reimundovi Czimmermann, učiteľovi obce Szomolnokhuta na odmenu jeho zásluh okolo ľudovej výchovy minister výučby udelil 400 korunový ročný doplnok. — V Krigu vyvolili za r. k. učiteľa, kolinovského Jána Kizáka a v Poľanovciach Emila Csatáryho. — Zdiarskeho rychtára 63 tamojších gazdov žalovalo u podžupana. — Slatvinské liečivé zriedlo od vlachského gruntovného pána Gejzu Majunkeho za 400.000 korún, údajne kúpil Jakub Klein, direktor sporiteľne z Ružomberku. Gánovské kúpele sa tiež majú predávať. — V Kotčianoch nezbední opití mládenci veľmi zbili tamojšieho rychtára Michala Orlovskyho, ktorý ich z krčmy vyhánal. Divých mláďencov okovaných odvieďli žandári do žalára; ťažko ranený rychtár leží teraz v levošskej nemocnici. — V Malej Slavkove v deň Všetkých Svätých popoludní posvätil kěžmarsky pán farár Ján Janesco s assistenciou svojich dvoch kaplánov, zväčšenú a pekne obnovenú kat. školu, na ktorú veriaci veľa obetovali. — Richvaldská mládež zas hŕfne ide do Ameriky, veľmi mnohí sotva vyndú zo školy a už sa vyberajú na ďalekú a neraz veru nebezpečnú cestu. — V Koritniku 26. okt. zhorely gazdovské pobočné staviska vdovy Janesovej. — V jarembinskom lese minulé dni z nepozornosti povstal oheň, následkom ktorého zhorelo 50 siah dreva. — V Gňazdoch istá bezbožná žena, ktorá muža v Amerike má, svoje novonarodené dieťa o život pripravila a keď videla, že svet už vie o jej haňbe a o jej veľkom hriechu, obesil sa chcela v komore, lenže sa jej to nepodarilo a tak tá bestiálna matka ani zaslúženej prísnej svetskej pokute vyhnúť nemôže. — Vo výbornej dňa 6. novembra ráno, zaiste z nepozornosti povstal oheň, ktorý následkom vetru 20 plných stodol obrátil na popol. Škoda je veľmi veľká a len málo sa navráti z poistenia. — Podhradská mládež k čiastočnému zakrytiu útrat tej útulne, ktorá na chýrečnom vrchu Branisko má sa vystaviť, v druhý sviatok vianočný sriadi tanečnú zábavu. Na túto útulňu obetovaly najnovšie medzi inými naša stolica 50 korún, hlavné mesto Budapešť 10, oravská stolica 100 a podhradská sporiteľňa 50 korún, Ruskinovský učiteľ Karol Kopanitsák dňa 4. nov. v 41 roku života svojho zomrel. — Naš stoličný gazdovský spolok výstavu na statok zariaďuje dňa 24. nov. v Starej Vsi, 25. v Starej Lubovni a v Podolinci, 14. dec. v Sobote a 16. dec. v meste Gölnicbánya. Majitelia najpeknejšieho rožného statku odmenení budú s peniazmi alebo s diplomom. — V Jakubjanoch aj na ďalej ostane žandárska stráž, ktovú ta dali pre tamojšie nespokojné a neporiadne pomery. — Batizovský pán farár Edmund Schürger, ten horlivý priateľ protielihového boja, účasť bral v meste Hágu v Hollandii na XIII. medzinárodnom antialkoholistickom kongrese. V Gňazdoch po zátvore 6. novembra bol prvý dobytčí jarmok.

Na čo sa obracajú katolícke kňazské majetky?
Ludvik Ujhelyi, farár obce Sarud na podporu kat.

tlačé dal 200 korún. — Jágerská kapitula na kňazský penzijný fond jágerského biskupstva darovala 400.000 korún. Jágerský arcibiskup kardinál dr. Jozef Samassa na tenže cieľ daroval znovu 90.000 korún, doteraz teda už 375.000 korún a spolu sa vyslovil, že na budúce namiesto doterajších 4000 korún ročite so 7000 korunami prispeje k tomu fondu. Následkom tých veľkých príspevkov farárska penzia ustálená je tam v 2400 korunách. — Pohorelcom oravskej obce Nižná Štepanova spišský biskup dr. Alexander Párvy dal 600 korún a spišská kapitula poslala im 100 korún. — Košický biskup dr. August Fischer-Colbrie krajinskému katolíckemu školskému spolku daroval 100 korún.

Pozor na deti. Vo Veľkej Kotešovej manželka Ondreja Hovorčana minulé dni na krátky čas odišla z domu, nechajúc doma svoju 6-ročnú dcérku Mariu a 2-ročného synčeka Ondreja. Dievčatko počas hry začalo zápalku, od ktorej sa chytily šatočky jej bratricka ktorý bol nebezpečne popáloný a za nesmiernych muk zomrel v nemocnici.

DOPISY.

Od Levoče.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Krešťane».

V tej dobe, kde čnosť, bezzištnosť a vernosť ku kresťanským zásadam nebýva tak ocenená a vážená v spoločnosti ľudskej, jako kedysi, veľmi dobre padne kde-tu vidieť oslavovanie muža, ba čo viac, kňaza na pôde kresťanských zásad neohrozene stojaceho. Takejto radostnej slávnosti boli sme svedkami v Levoči dňa 22. októbra b. r. z príležitosti 25-ročného jubileuma farárskeho účinkovania v Levoči, vysokodostojného pána opáta-farára Coelestina *Kompanika*.

Tohoto kňaza všestranne zná veľmi mnoho ľudí. Ktorí ho dobre znajú, svedčia o ňom, že je kňaz za zásady, pravdy Kristové, za blahobyť svojich veriacich plný zápalu a horlivosti a neunavnej práce, nehľadiac ani na pravo, ani na ľavo, ide rovno smerom tým, ktorý mu vyznačujú jeho sväté povolanie, jeho veľká hodnosť a úrad, jeho kresťanské presvedčenie, jeho láskavosť ku svojim bližným, jeho čistý, dobroprajúci a šlachetný úmysel. On je z tých, ktorí neplávajú všade s prúdom, on v záujme dobrého a spoločného vie mocne a neohrozene stavať sa proti prúdu, tie najmocnejšie prekážky, najtušší odpor a protivenstva — ktorých je v Levoči veľmi mnoho — neni sú vstave jeho sily zlomiť a jeho ducha zroniť. Je on celkom oddaný svojmu po-

volaniu a svojim ovečkám. Za ten pekný jeho charakter a za jeho 25-ročnú pracovitost ukázali jeho veriaci 22. októbra krásny výjav svojej veľkej úcty a lásky ku nemu, čo svojmu duchovnému pastierovi.

Slávnosť tú usporiadal skrze jubilanta založený katolícky kruh, vlastne jeho podpredseda Štefan *Tilkovszky* mestský hlavný kapitán.

Predvečer jubileumu levočská vojenská banda dala jubilantovi krásnu serenadu (večernú muziku). V deň jubileumu o poldesiatej, jubilant v rúchu omšom oblečený, pri sprievode kňazstva pobral sa z fary do chrámu; z jednej i z druhej strany cesty stály v bielom oblečené dievčatka, ktoré pohnuté úctou a láskou ku svojmu duchovnému otcovi, kvietky pred neho hádzaly, čo okolostojáci veľmi dojalo. Pod svätou omšou, ktorá sa s veľkou assistenciou odbavovala, veľký chrám plný bol s veriacimi a spev na chóre sprevádzala vojenská muzika.

Po sv. omši išla deputácia katolíckeho kruhu pre jubilanta do jeho bytu, aby ho povolala ku slávnostnému zasadnutiu. Keď Coelestin Kompanik opäť a farár vstúpil do dvorany kruhu, privítalo ho hlučné éljenovanie a potlesky a Aladár Matasovszky sudca pri kráľovskej sedrii pozdravil pána jubilanta vzletnou rečou a vyzdvihol zvláštne lásku jubilantá ku svojim veriacim, jeho starostlivosť, dobré srdce a nezlomnú pracovitost, ktorá okrem duchovnej práce v úradovaní farárskom, prejavujú aj sveladenie a rozkvit vnútorného života kruhu katolíckeho. V tom teda sladkom povedomí dobre vykonanej práce svojho vznešeného povolania s hrdosťou a spokojne môže Vaša Velkomožnosť — poznamená rečník — pohliadnuť na minulosť tohoto vážneho kusa prekonanej cesty. Z našej strany ale ku Vašej Velkomožnosti roznieťená láska, hlboká úcta, ktorej dôkazom je veľký počet shromaždených, sprevádzajúc Vás budú i na ďalších vašich ťažkých cestách. Na to hlboko dojatý odpovedal pán jubilant.

Po odznelých rečiach na návrh Bélu Bojánszkeho staršieho, mešťanostu na odpočinku, uzavrelo sa, aby pre katolícky kruh vymalovaná bola podobizeň Coelestina Kompanika.

Po slávnostnom zasadnutí nasledovalo pozdravenie jubilanta zo stránky deputácií.

Miestné a distrikтуálne kňazstvo viedol Julius Kern opäť a farár. Deputáciu oltárneho spolku viedla pani barónka Edmunda Jungenfild, oddajúc do daru jubilantovi omšový kalich; deputáciu obce izraelitov viedol hlavný rabín Dr. Gustav Löwy; deputáciu sboru officierskeho miestneho 85. regimentu viedol major Henrik Filasz; hlavného gymnáziumu professor Ján Horváth; sboru professorského školy reálky, professor Rudolf Förster; štátnej vyššej dievčenskej školy direktor Michal Klimkó; kráľ. školdozorstva dr. Jozef Hajnóci; r. k. školskej stolice dr. Jozef Lupkovics, č. sudca kr. stolice, jako svetský praeses; r. k. učiteľov Viktor Greshik dir. učiteľ; sboru učiteľského školy židovskej Albert Kelemen; členov priemyselného spolku Vilhelm

Simkó, deputáciu milosrdných sestier viedla predstavená Felicitas Angerer a Marianskej Kongregácie viedol Jozef Krssák katecheta.

Osobne pozdravili ešte pána jubilanta Ludvig Neogrady podžupan, Štefan Silkovzky mestský hlavný kapitán, Koloman Gundenfinger praeses sirotskej stolice a iní. Telegrafické pozdravenie dostal jubilant od osv. pána biskupa Rlexandra Párvyho, od hlavného župana Wielanda, od Cornéla Folgensa mešťanostu iglovského, od Eleka Kalmára levočského gymnazialneho direktora z Budapeštu a od mnohých iných cirkevných a svetenských priateľov. Večer spevokol katolíckeho kruhu pri lampionovom pochode poctil pána opát-farára so spevom pekných piesní.

O osmej hodine večer vo veľkom mestskom hostinci bol bankett, na ktorom sa asi 300 osôb súčastnilo; stoly boli veľmi pekne okrášlené kvetami Dojímavé bolo, keď po krátkom očakávaní vkročil do jedálne jubilant Celestin Kompanik a zo všetkých hrdiel s oduševnenosťou ozvalo sa silné «éljen» a potom zahučal marš Rákóciho.

Pri večeri tie nejpeknejšie zdravice vyniesli: Julius Kern, dr. Jozef Lupkovics, sudca kurie, professor gymnazialny Jozef Renezaj, Oszkár Prihradny mešťanost, Anton Illgen ev. farár, dr. Jozef Abrányi v mene izraelitov, podžupan Ludvik Neogrady a gróf Gustáv Csáky ablegát. Celá spoločnosť až do konca sotrvála a zabávala sa v najlepšej nálade.

Jeden Prítomný.

***

Cserencsény (tekov. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Ctený Pán Redaktor!

Ráďte prosím uverejniť tieto riadky v našom milom «Krestane».

Zarmúteným srdcom musím dat na vedomie aj širším kruhom obecnstva, že sme tu zanedbaní z každej strany a nestará sa o nás ani ten, ktorého by sme mali menovať naším otcom. My sme tu všetci pevní presvedčení ľudáci a bránime si dľa možnosti našu vieru. Prítomne dobíjajú na nás, aby nás priviedli o naše kresťanské city, aby sme potom tým ľahšie nasledovali liberálov. Deti naše chodia do katolíckej školy, so žialom ale musím vyznať a nezväčšujem vec keď to píšem, že sa nenaučia ani len prežehnať. Čo je toho príčinou, ľahko je uhádnuť. Čudné je nám len to, že o tom, ako sa nám pozdáva, nemá vedomosti patričná školská vrchnosť. Veď len nechce byť na pomoci mravy šllapajúcim liberálom. Prosíme, aby patričné kruhy sodpovedne zakročily v tejto záležitosti. *Ján Adamec.*

***

Budapešť.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Vysokostený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v «Krestane».

Peknej veci dožil som sa v kruhu mojich spolubratov, medzi tými červenými demokratmi.

Ako robotník, stolársky tovaryš, v nedeľu 5. novembra večer šiel som i ja do ich spoločnosti na jedon-dva pohárky piva. Iného som medzi nimi nepočul ako: «držme spolu a tuho vespolek, milí spolubratia, nedajme si rozpustiť náš et. spolek, žíme v ňom jako ctihodni robotníci a spolubratia».

Za ten čas ale čo som ich počúval, vedľa mňa sediaci «ctihodný spolubrat», vytiahol mi z vačku pugillár, v ktorom som mal vyše 9 zlatých. Hľa, takto vyzerajú tí ctihodní «spolubratia»! Neni na tom dosť, že každú sobotu obkrádajú robotníkov, robia to ešte i v nedeľu! Pfuj, haňba!

Na výstrahu druhým sdeľuje to:

Emil Szuló
z trencianskej stolice.

Spisy redakciou odporúčané.

Znamenitá kniha modlitebná je, ktorej nápis zneje «Nábožné Vzdychy ku sv. Jozefovi». Je ona veľmi obratne zostavená, stručne složená. Na zvláštnu obranu mocnú sv. Jozefa môžu rátať tí, ktorí výbornou pobožnosťou nachádzajúcou sa v tejto knihe, čím častejšie sa budú utiekať k mocnému Pestúnovi Krista. Cena utešeného výtisku 400 strán obsahujúceho len 2 koruny; dostať u dra Jozefa Janda v Nitrapereszlény. Vrele, s úprimným srdcom odporúčame túto znamenitú knižku.

J. L., podmissionár.

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. Číslá dostanete na udanú adresu.

F. K. K. Čo vystalo, uverejní sa v budúcom čísle.

Správa Sv. A. V. N. Poslané sme s poďakovaním prijali a odporúčame obsirne v najbližšom čísle.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 14. novembra.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tiská, nová	---	---	---	kor.	23:85—24:70
» stolnobelohradská, nová	---	---	---	«	23:85—24:50
» peštianska, nová	---	---	---	«	23:75—24:60
« banátska, nová	---	---	---	«	24:60—24:60
Jačmeň nový, prvotriedny	---	---	---	«	18:30—18:70
Raž prvotriedna	---	---	---	«	20:35—20:50
« druhotriedna	---	---	---	«	20:05—20:25

Ovos prvotriedny	---	---	---	---	kor.	19:40—19:80
« druhotriedny	---	---	---	---	«	19:00—19:20
Kukurica	---	---	---	---	«	19:45—19:60
Rasca (kmín)	---	---	---	---	«	70:00—70:00
Konopné sãme	---	---	---	---	«	29:50—31:00
Datelinové sãme , červená datelina	---	---	---	---	kor.	---
« lucerna	---	---	---	---	«	---
Mak	---	---	---	---	«	100:00—120:00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18:00	17:60	17:20	16:80	16:40	16:00	15:50

č.	7	7½	8
K.	15:00	14:40	9:80

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	---	---	---	---	kor.	13:00—13:20
« hrubé	---	---	---	---	«	13:10—13:30
Fazula veľká biela	---	---	---	---	«	29:00—30:00
Fazula strakavá	---	---	---	---	«	27:00—28:00
Zemiaky (hornouhorské) biele	---	---	---	---	«	---
« ružové	---	---	---	---	«	---
« žlté	---	---	---	---	«	---
Hrach lúpaný	---	---	---	---	«	56:00—57:00
Hrach nelúpaný, čistý	---	---	---	---	«	30:00—32:00
Šošovica čistá	---	---	---	---	«	48:00—70:00
Proso	---	---	---	---	«	18:00—20:20

Za 100 kilogrammov.

Oznamenie.

Ružomerská kr. sedria ako obchodný súd svojim 3146—911. výrokom zaznačila likvidáciu trojsliačanského gazdovsko-potravného a úverného spolku.

Likvidátori sú dolupodpísaní.

Na základe 249. §-u obchodného zákona týmto vyzývame veriteľov likvidujúceho spolku, že by svoje požiadavky behom šiestich mesiacov po uverejnení tohoto vyzvania bezpodmienečne oznámili a uplatnili, lebo sa ináč nebudú brať do povahy pri rozdelení majetku likvidujúceho spolku.

Középszlécs, 20. októbra 1911.

Ondrej Hlinka, Ondrej Fries Rumann, Ondrej Dutka,
Ondrej Szleznák, Josef Fries Hudla,
likvidátori.

Kto žiada požičku?

Kto na svoj majetok záložnú požičku mieni si vypožičať, tak nech sa s dôverou obráti ku «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» Budapest, V., Géza-u. 2. (svoj dom). Tento ústav dáva tak malú jako aj veľkú požičku, preto aby bolo spomoženo stredno- a malo-hospodárom. Pre toto požičky už od 300 korún dáva. Kto veľké úroky prinútený je od jeho dlhu platiť, tomu náš ústav s lacnou požičkou ľahko môže pomôcť na jeno farchách. Predošlých veriteľov tento ústav s touto požičkou vyplatí, a za lacné peniaze odpravi všetky tie prekážky, ktoré sú s dávaním tejto požičky spojené. Požičky sa dávajú do polovice hodnoty majetku. Keď dlžník poriadne platiť, ústav náš požičku nemôže vypovedať, ale dlžník svoje dihy bárstedy, lebo v celkosti alebo v čiastkach bez všetkých pobočných výdavkov môže si splatiť. Pri parcelovaní na pomoci je v každom ohlade. Ústav na jednoduchý list bár komu ochotne odpoveda.

„PROZRETEDELNOST“

Krajinská ústredná pohrabná a pomocná spoločnosť

BUDAPEST, VIII., BAROSS-ULICA 10 ČÍSLO.

V páde smrti

hneď platí

není dost na hroznej ztrate, ktorú mravne trpí chudobná rodina, príbuzní zomreleho zápasíť musia ale i s tou strašnou myšlienkou, zkadiaľ vezmú peniaze k pohrabu potrebné, ktorými by výdavky za umrčiu truhlu, štólu a slušný pohrab zaokryf mohli. **Spoločnosť „Prozretedelnost“**, pri odumrtí jej členov, jestli zosnulý za svojho života bol riadnym členom spoločnosti a jestli členovské poplatky riadne splácal.

Nech teda každý použije túto príležitosť a stane sa členom spoločnosti.

Podrobné vysvetlenia podáva ústredná správa spoločnosti; **Budapest, VIII. okres, Baross-ulica 10. č.**

Členov sbierajúci a miestni poverení hľadajú sa pre každú obec. Miestni vodcovia skupením učastní sú odmeny.

Velmi zriedkavá príležitosť!

Fabrika, ktorú zničila elementárna katastrofa, poverila ma direktne odprelať svoj zachránený tovar, a síce mnoho tisíc prekrásnych fažkých

flanellových prikryvadiel,

najnovších vzorov a v módnych farbách, ktoré majú len ledva znateľné vodové šplahy. Tie o pokrývadle upotrebiť možno v každej lepšej domácnosti ku pokrývaniu postiel i osôb, — sú veľmi jemné, teplé a mocne, asi 190 cm. dlhé, 135 cm. široké. Zasielam na dobiereku 3 skvostné, veľmi jemné flanellové prikryvadlá za **K 9.** — 4 kusy hospodárskych pokrovcov za **K 10.** — Zvlášte ale veľkú zásobu všeliakých restovgrádlu, zaphiru, kanafasu atď. 30—35 m. **K 13.** — Každý čitateľ tohoto oznamu nech objedná v dôvere. Môžem vás uistiť, že každý bude spokojný so zásielkou.

OTTO BEKERA

c. k. finančný hlav. dozorca, na odpočinku

Fabrický sklad prikryvadiel číslo 4-5. Náchod (Čechy.)

Najlacnejšie malé kukučkové hodiny 6.80 K

4598. číslo. V škrýnke veľkolepe rezanej s číslkami a s rúčkami z kosti, bijú pol a celé hodiny 32 cm. vysoké, dokonale vystrojené, s pondusami z pozláte nej bronze, pr sne vyprobované so škótskym strojom len **6.80 K.** 4599. číslo. Tiež s ozdobou vtáka **7.50, 8.0, 9.80 K.** So skvostne rezaným vonkajšom, s hlavou j-lena a s veveričkou ozdobené **10.50 K**
14.50 K. Dľa hlavného cenníka. Pri každých hodinách 3 ročná záruka na písme. Riziko vytvorené. Záměna povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poš tovou dybierkou alebo pri poprednom dopostaní peňazi, známý veľkeho vývozu schopný obvod

HANNS KONRAD cis. a kraľ. dvorný zásielca **Brüx, číslo 2829. (Čechy)**

Bohate ozdobený hlavný cenník so 4000 obrazmi na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko.

Verte

že slanovinový lieh sily

kráľom je slanovinových liehov!
za 6 korún franko posielala 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“-LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré drápané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snáh biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové postele

z hustej tkuniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaného grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez z postovou dobiereku od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírny cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)

Len 5 korún

ko štujú moje echt švajčarské h o Roskopf patent remon-toar v ačkove hodinky presne regulované, chodiac 36 hodín so zárukou 3 rokov K 5.—. S ručičkou sekúnd K 5.50. 3 kusy K 14.—. Žiadne riziko! Záměna povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poš tovou dobiereku alebo pri poprednom dopostaní peňazi. Prvá dielňa hodin

HANNS KONRAD

cis. a kraľ. dvorný lifierant **Brüx č. 2825. (Čechy.)**

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Vianočné dary pre chlapcov.

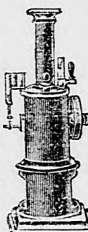
Laterna magica

Laterna magica, čierna s niklovým objektívom s tromi ptkými línzami, petrolejovou lampou, komplet so 6 obrazmi 3 cm. šírky K 4.—, s 12 obrazmi 3 1/2 cm. šírky K 5.50, s 12 obrazmi 4 cm. šírky K 7.50, s 12 obrazmi 5 cm. šírky K 11.50, s 12 obrazmi 7 cm. šírky K 16.50.

Lacný parný stroj.

Číslo 130/11 s polirovaným hore koncom stojacim kotlom, mosadzovým cylindrom, s otvorom bezpečnosti montovaný na pevných nohách z plechu, s pístalou 20 m. výšky K 2.—. Lepšie parné stroje po K 2.80, 3.60, 4.20, 6.—, 8.—, 9.50. Zasiela s postovou dobiereku alebo pri predbežnom zaslaní peňazi

cis. a kraľ. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

vývozný dom

Brüx, číslo 2840. (Čechy)

Bohato ilustrovaný hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko

ZDARMA

na ukážku zasielam vzorky každému, kto o ne píše a síce **barchetu, flanelu, kanafasu, sefiru**

plátina všetkých šatových látok (štofov) zimných i letných atď. všetko stále barevne najnovšej módy a z dobrého materiálu, zasiela s poš tovou dobiereku a nezopovedný tovar prijme zpiatky česká kresťanská firma

JOSEF DAX

vlastná výroba rukodilného tovaru v Bystrici n/Metují (Čechy)

Partie pekných a veľkých zbytkov 40 m. za 20 K, špatnejší za 18 K. Objednávky od 20 K franco. Vzorky od zbytkov nezasielam.

Prima nástroje k prevádzaniu rezanej roboty.

Prevádzanie pilkou, rezaných robôt je poučné a pekné zamestnanie v slobodných hodinách pre starých a mladých ľudí. — Číslo 9307. Prima nástroje k rezaniu o 7 nástrojami a predlohou, na pevnom kartone komplet K. 3.—. Číslo 9308. Toisté, lež s 10 prima nástrojami a predlohami K 4.—. Číslo 9310. Prima náčinie k rezaniu v škrínke zo smrekového dreva s pohyblivým vrchnákom a s 9 výbornými nástrojami K 7.20 Najväčší výber nástrojov k rezaniu v mojom hlavnom cenníku. Žiadne riziko! Výmena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela poš tovou dobiereku c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD vývozný dom **Brüx číslo 2839. (Čechy.)**

Hlavný cenník s viacej ako 8000 vyobrazeniami na žiadosť posielala sa každému zdarma a franko.

Rušeň!

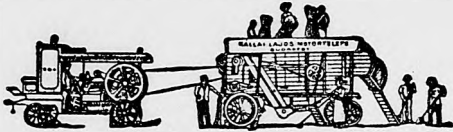
!! S 18 prvými vyznaceniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvрейe **Ludvika Kállai**
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlažbe
s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti

Bez strojnika ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast
najlepšie podarili.
Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Revolver

najopaternej vysielaný,
opatrený štátnym kol-
kom streby najlepšej
kvality a najkrajšieho
vyhotovenia so zárukou za bezchybné funkcionovanie, zasiela c. a k. dvorný zásielca

HANNS KONRAD

Brüx, 2842. (Čechy.)

Revolver K 5.50, 6.30, 7.50, 8.50, Hlavný cenník s 4000 vyobrazeniami na žiadosť franko a zdarma Zásielka s poštovou dobierkou
Žiadne riziko. Záměna povolená alebo návrat peňazí.

Aký domáci liek

mám potrebovať?

Kto raz pokúsi

S. Erényi-ho**Rádium slanovinový lieh**

ten z presvedčenia len ten bude potrebovať, bo mnohostranné pôsobenie jeho je nad všetko očakávanie. Nie en že občerstvuje, posilňuje, než aj mimoriadne **desinfikuje**. Obširnej vy-
:: svetluje úprava upotrebenia. ::

Fľaška **44 halierov** všade. Kde neni k dostaniu, tam treba objednať poštou, 10 flášiek za 4 kor. 40 hal. posíela franko :

S. Erényi Rádium slanovinov. liehupodnik NYIREGYHÁZA.

Hlavné zastupiteľstvo Uhorska **Vadas és Görög V., Korall-utca 11. sz. Jozef Rottmann Murányi-utca 36.**

Velké výhody

pri kupovaní osožných potrebných článkov a darov každého druhu poskytuje obvod **Hanns Konrad** cis. a kr. dvorný zásielca **Brüx 2849.** (Če-hy) ktorý hlavný obrázkový jeho cenník so 4000 vyobrazeniami k a ž d e m u na žiadosť posíela dar mo a franko.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.80 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak pápar 18 K, 24 K. Biele ako snáh mäkké jak pápar, driapané 30.

48, 42 K. — **Hotové posteje.** Z červeného čínovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široka K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm. široká K 18.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 40 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dia vôle. Trojdielovú srstennú matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 33. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobierkou. Výměna a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta. **Benedikt Sachsel, Lobes 135** pri Pilsen (Čechy).

Kto nevie

aký dar kúpiť ma svojim známym a príbuzným ku šiatku, k meninám a na Vianocce, nech prehľadne môj hlavný cenník s vyše 4000 vyobrazeniami, v ktorom každý na de zovpovedne si predmety a ktorý každému posíela na žiadosť zdarma a franko

cis a král. dvorný zásielca
HANNS KONRAD
Brüx, číslo 2854 (Čechy).

Odpredaj vrbového prútia na koše a košiny.

«Gazdovský kruh» v obci Nagybélic (nitrianska stol.) na predaj má vyše 100 metrických centov červenej sorty tajnového vrbového prútia na koše, krošne a košiny. Dlhé je: 1 m., 1.50, až do 2 metrov. Jednotlivé prúty nemajú žiadnych bočných výhonkov, a tak na pletenie sú veľmi súce. Jeden metrický cent na b liekom nádraží koštuje 4 koruny. Prútie je zrezané 13. novembra, a tak hneď sa aj brať môže. K objednanju je pod adresa: « **azdakör** » Nagybélic.

Nagybélic, 14. nov. 1911.

Štefan Paska,
pre tseda.

Darom dáme 3000 párov topánok.

Cielom uvedenia do obchodu výborných chevre topánok na šnorovanie, odhodlali sme sa **do daru** dať 3000 párov topánok a len sta náhradu **pri 3 pároch** topánok žiadame ako cenu práce **14 korún.**

Topánky naše vyhotovené sú z najlepšej kože, elegantného dórubu (v moderných formách) a 3 páry ináč košujú 36 korún.

My teda skutočne do daru dávame naše topánky a len to žiadame, aby dóruby našej dielne v kruhoch známych boli odporúčané.

Naša dielna, rozumie sa, zaslala topánky jedine najlepšej jakosti, bo ráta na rozsiahle odporúčanie a na osoh pri pozde sích objednávkach. Objednávky i naše do daru dané topánky dochodia k nám v tak veľkom počte, že na pohotove jestvujúca zásoba čo skoro sa mine. Kto teda, túto príležitosť upotrebiť chce, nech s obratom pošty pošle svoje objednanie a dostane **3 páry** topánok, s ktorými v každom ohľade najvyšš bude spokojný.

Na žiadosť zasielame topánky na šnorovanie pre mužských alebo pre ženské dla numeru alebo vo veľkosti centimetrov.

Nezodpovedne bereme zpátky, tak že vytvorené je každé riziko. Zasiela s poštovou dobierkou alebo pri voprednom doposlani obnosu

Dielna na topánky v Osviecim 509. Rakúsko.

Keď kašlete,

ste zachrípnutý, tr-
pi e na zaduch, po-
títe sa v noci, keď
mate i fluenuz, ná-
tku a citíte bolesť

v prsiach,

upotrebuje mno-
hými lekármi od-
porúčaný domáci

liek **Örkény-ho lipový mäď** (syrup). Jednu vzornú fľašku za K 3.—, veľkú fľašku za K 5.—, tri fľašky za K 15 franko posíela hlavný sklad

Huga Örkény-ho v Budapešti. Tökölly cesta 23. Sklad 103.

Hroznú chybu

pacha, kto nebol obozretný a proti neduhom pakostnice, totižto proti lámke, pichaniu, lupaniu, klanju, proti bleniu v drieku a v kosťach, jedným slovom proti rheume atď. nie pôvodný **KRIEGNEROV**

REPARATOR

lež všeliaké iné padelania potreboval. — Zvlášte odporúčame preto každému na **rheuma chorému** a vôbec každému, čo následkom prechladnutia alebo prievanu na výsadané choroby trpí, aby hneď potreboval pôvodný **KRIEGNEROV**

REPARATOR

ktorý doraba výlučne len

Kriegnerová lekáreň Budapest, Baross-utca 3.

Listy s objednaním treba teda upraviť len na túto adresu Mala fľaška 1 koruna, veľká fľaška 2 koruny. Poštou 5 malých flášiek franko 5 korún, alebo 6 veľkých flášiek 6 korún s poštovou dobierkou alebo pri voprednom zaslaní peňazí.

Tento vprobovaný prastarý liek lepší je, ako ktorýkoľvek slanovinový lieh, bo už po jedonkratnom potrení lieči a nie en utišuje, lež celkom zastavuje boľasti. — Pri kúpe treba pozor dávať, aby miesto pôvodného lieku nemocný nekúpil bezcenné padelania.